

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 7. Quinam excusantur à Lege jejunii?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

bibere: nam id tum se habet per modum medicinae, quae non prohibetur diebus jejunii.

Resp. III. Qui exiguum quid nutritivum saepius eodem die sumit, etsi sine proposito aliquid notabile sumendi, peccat mortaliter, cum ad quantitatem notabilem scienter pervenit. Quia I. Alex. VII. damnavit hanc propos. *In die jejunii; qui saepius modicum quid comedit, etsi notabilem quantitatem in se comederit, non frangit jejunium.* 2. Plura illa medica conflant simul magnam quantitatem; & producant notabilem effectum, in quo uniantur, scilicet notabilem nutritionem. Nam nutriunt perinde, ac si magna quantitas continenter sumeretur, singulae enim partes cibi, sive simul, sive interrupte sumantur, addunt robur, & substantiam, quae roboratio manet simul post sumptas omnes partes. Hinc non licet bibere pro arbitrio, & toties aliquid exiguum, manducare ne potus noceat; nam sic saepius modicum quid comedendo perveniretur ad quantitatem notabilem, ideoque violaretur jejunium.

Porro non excusatur a culpa veniali, qui rogatus ab amico exiguum quid comedit, ne inurbanus videatur; nam non est haec justa, ac legitima causa solvendi ex parte jejunium; nec licet unquam peccare, vel leviter. *Azor, & alii.*

Q. 7. *Quinam excusantur a Lege jejunii?*

Not. Certum est omnes Christianos post

Tom. II

G

1240

21um. annum completum teneri ad jejunium ab Ecclesia præceptum, nisi iusta ex causa excusentur. Nam nemo qui potest, excipitur, & Lex est universalis, ut constat ex sensu Ecclesiæ; & causa hujus præcepti in omnibus locum habet, nam omnes egent mortificatione carnis, & castigatione corporis, ut subjiciatur spiritui, & Deo satisfiat pro peccatis.

Resp. Quoad abstinentiam ab altera refectio-
ne excusantur generatim omnes, qui sine
gravi incommodo, seu damno jejunare non
possunt. Speciatim verò hi. I. Ægroti, infir-
mi, item convalescentes, quos infirmitas valde
extenuavit: quia iis non sufficit una refectio,
sed indigent crebriore, & modica. De sufficien-
ti gravitate infirmitatis consulendus est pru-
dens Medicus, nam ratione officii, & peritiæ
ad ipsum spectat hoc judicium. Quòd si cau-
sa ei est dubia, & incerta, auctoritate Superio-
ris opus est; quia tunc necessaria est juris
relaxatio, ad quam Medicus, vel Confessarius
potestatem non habet. *Azor.* Qui autem ob
infirmitatem non possunt jejunare omnibus
diebus Quadragesimæ, sed possunt aliquot
diebus cujusque hebdomadæ, v. g. alternis,
vel duobus, &c. tenentur illis diebus, quibus
non habent justam causam non jejunandi.
Nam cum singulis diebus sit affixa nova obli-
gatio jejunandi, & hæc non tollatur nisi per ju-
stam causam; si aliquot diebus impleri possit
obligatio, tunc ea urget. Qui verò dormire
neque-

nequeunt, nisi sumptâ cœnâ, non ideò excusantur à jejunio, cum possint illud servare sine gravi incommodo, v. g. Collatiunculam circa meridiem sumendo, & integram refectio- nem serò: nam præceptum obligans ad aliquid, simul obligat ad media saltem non valdè difficilia, licet non ordinaria.

2. Prægnantes, & Nutrices; nam egent cibo pro se, & pro foetu vel prole, & jejunium iis graviter noceret.

3. Pauperes, qui non habent, quod uni justæ refectio- ni sufficiat, sed. (ut ait S. Thom. q. 147. a. 4. ad 4.) *Pauperes, qui possunt sufficienter habere quod eis sufficiat ad unam comestio- nem, non excusantur propter paupertatem à jejuniis Eccle- siæ; à quibus tamen excusari videntur illi, qui frustratim elemosynas mendicant, qui non possunt simul habere quod eis ad victum sufficiat.*

4. Pueri, ex communi, ante annum 21 um. completum non obligantur: quia cum usque ad hoc tempus communiter crescant, ac fir- mentur hominum corpora, egent frequentio- re cibo, tum propter debilitatem naturæ, tum propter necessitatem augmenti, quod fit de residuo alimenti, ait S. Thom. a. 4. ad 2. Nec obstat quod aliqui ante hoc tempus non indigeant frequenti cibo, quia legislator attendit id, quod communiter & in pluribus accidit, ait S. Thom. monens conveniens esse, ut adolescentes je- junent plus vel minus secundum modum suæ ætatis, ut cum tempus obligationis advenerit,

facilius eam exequantur, & præsertim ut carnis concupiscentias, quibus tunc exastuat natura corrupta, jejunio coerceant. Imò possunt adolescentes ad jejunium obligari, ob urgentem gravem necessitatem, sive publicam, ut Jon. 3. sive privatam, ut si egeant hoc remedio ad cohibendam libidinem; nam bonum commune, & privatum spirituale præferri debet bono privato, & corporali.

Quoad senes, quamvis aliqui putent eos à jejunio eximi circa annum septuagesimum, tamen ex communi, teste Layman, aut saltem communiore, non est pro iis certum tempus constitutum, quo lege jejunii sint soluti, eò quòd alii citius, alii tardius viribus deficiant; cum è contra communiter crescant, & firmantur homines usque ad annum 21 um. Quare senes non excusantur, nisi quando corporis vires deficiunt, ita ut pluribus modicis egeant refectionibus aliàs grave nocumentum passuri. *Senes si sunt multùm debiles, & modo possunt excusari, sicut dictum est de infirmis. Ratione autem senectutis tantùm non excusantur, si sunt fortes ad ferendum jejunium; nec est determinata ætas ab aliquo, usque ad quos annos quis tenetur ad jejunium.* ait S. Antonin. 2. p. tit. 6. cap. 2. §. 5.

§. Operarii, opifices, & ii omnes, qui ex officio exercent opera laboriosa, ob quæ sine gravi incommodo jejunare nequeant. Quales sunt agricolæ, fossores, vinitores, fabri lignarii, & ferrarii, pistores, bajuli, & alii similes, quorum

RUM.

rum labor gravis est, & corpus multum defatigat. Idque juxta multos, quamvis non sint pauperes, modo talia opera ex officio exercent: quod, teste Sylvestro, iis concessit Eugen. IV. Ita ut non teneantur cessare ab exercitio suæ artis seu professionis ad jejunandum. Porro eo die, quo non laborant, ut si dies Festus superveniat in Quadragesima, tenentur jejunare, nisi aliàs grave incommodum sentirent ob laborem præcedentis diei, aut judicio prudenti redderentur inepti ab laborandum die sequenti.

Ex communi, non excusantur notarii, scribæ, pictores, barbitonfores, sartores, Typographi, qui torcular non tractant, sed characteres duntaxat componunt; futores, qui non suunt, sed solum scindunt corium, & materiam præparant; famuli, & ancillæ, qui non magnis in laboribus exercentur; & omnes quorum labor non est gravis, nec fit cum magna agitatione, quando unam justam refectio- nem sibi accomodatam habere possunt: quia isti possunt sine notabili incommodo jejunare. Hinc Alex. VII. damnavit hanc propos. *Omnes officiales, qui in republica corporaliter laborant, sunt excusati ab obligatione jejunii, nec debent se certificare, an labor sit compatibilis cum jejunio.* Item Professores, seu Præceptores, qui manè & serò docent, non excusantur à jejunio præcisè ob suum laborem, nisi adsit specialis infirmitas: nam experientiâ constat eos

posse communiter jejunare sine gravi nocu-
mento, quod solum potest eos excusare.

6. Qui pedibus conficiunt iter, quod in tem-
pus aliud à jejunio liberum nequeat commo-
dè differri, modo spectatis omnibus, ut itine-
ris longitudine, viarum difficultate, laboris
gravitate, itinerantis viribus, &c. non possint
sine notabili incommodo jejunare; quare circa
hoc non potest determinari numerus leuca-
rum, qui generatim excuset à jejunio; nam alii
plus, alii minus laboris capiunt ex via, & viae
aliae aliis sunt difficiliore, tempus etiam potest
augere, vel minuere incommoda, &c.

Dixi, *pedibus*, quia non excusantur, qui
equo, vel curru iter faciunt, nisi fortè ob ex-
traordinariam concussionem, ac defatigatio-
nem non possint sine gravi incommodo jeju-
nare. Nam lex jejunii obligat, quando serva-
ri potest sine notabili incommodo, seu nocu-
mento. Hinc Alex. VII. damnavit hanc pro-
pos. *Excusantur absolute à precepto jejunii om-
nes illi, qui iter agunt equitando, utcumque iter
agant, etiamsi iter necessarium non sit, & etiamsi
iter unius diei conficiant.*

7. His causis multi addunt pietatem, sive
opus præstantius, & Deo gratius, impossi-
bile moraliter cum jejunio, ut sunt opera mi-
sericordiæ, tum corporalia, tum spiritualia, &
etiam religionis, quæ quis jejunando non pos-
set exercere, nec in tempus aliud differre, si
exerceantur ex officio, vel obedientia, vel ob
necessi-

necessitatem proximi: quia (ut ait S. Thom. 2. 2. q. 147. a. 4. ad 3.) *Non videtur fuisse intentio Ecclesie statuentis jejunia, ut per hoc impediret alias pias, & magis necessarias causas.* Nam cum Ecclesia præcipiat jejunium ut promotivum ad bonum, non intendit obligare ad illud prout impedimentum est majoris boni.

Observa. I. Nemo ab abstinentia carnis liberatur præcisè ob ætatem, & laborem gravem: Sed ad hoc requiritur morbus, vel infirmitas major, & specialis; quia abstinentia à carnibus rariùs potest grave nocumentum inferre, quàm abstinentia ab altera refectione.

2. Quamvis adsit gravis infirmitas, vel morbus, adhuc petenda est licentia à Superiore, nisi fortè in certis casibus ex consuetudine non petatur. Ita S. Thom. loco cit. & Conc. Tolet. 8. c. 9. id exigit. Tum quia rectus ordo disciplinæ id postulat: tum ut agnoscat auctoritas Ecclesie: tum maximè ut vitetur periculum seipsum decipiendi, & violandi legem: nam sibi quisque facilè fingere potest adesse causam justam exemptionis.

3. In dubio de sufficientia causæ ad non jejunandum, semper peti debet dispensatio; quia stat pro lege possessio, & indubio tutior pars eligi debet. Dispensare possunt cum sæcularibus Episcopus, vel etiam Parochus, juxta cujusque Diocesis consuetudinem; nam potestas dispensandi in hac lege sæpe occurrente potest ex consuetudine esse ei concessa,